

Przepisy regulujące mediację

Prawem właściwym na Malcie są przepisy rozdziału 474, tj. [ustawy o mediacji](#).

Czym jest mediacja?

W przypadku sporu dotyczącego spraw rodzinnych para może zwrócić się do mediatora o pomoc w polubownym rozstrzygnięciu tego sporu bez konieczności wszczęcia formalnego postępowania przed sądem. Zgodnie z prawem maltańskim mediacja stanowi obowiązkowy etap, który każda para musi przejść przed wszczęciem postępowania o separację przed Wydziałem Rodzinnym Sądu Cywilnego.

Kim jest mediator i jaką pełni funkcję?

Mediator ma pomóc stronom w polubownym rozstrzygnięciu sporu. Jest on bezstronną i niezależną osobą wyznaczoną przez sąd. W niektórych przypadkach strony samodzielnie wybierają mediatora i pokrywają jego wynagrodzenie. Wszyscy mediatorzy posiadają kwalifikacje do wykonywania tego zawodu. Większość z nich jest jednocześnie terapeutami rodzinnymi, pracownikami socjalnymi lub adwokatami.

Jeżeli strony zdecydują się wszcząć postępowanie przed sądem, mediator nie może składać zeznań jako świadek na temat okoliczności faktycznych, o których dowiedział się w toku postępowania mediacyjnego.

Kto może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie mediacji?

Z mediacji można skorzystać w następujących sprawach:

- o separację lub rozwód (pod warunkiem że w przypadku rozwodu małżonkowie zamieszkiwali osobno przez co najmniej cztery lata);
- o alimenty od byłego małżonka;
- o uregulowanie kwestii związanych z dzieckiem pozamałżeńskim, na przykład kwestii dotyczących opieki i prawa pieczy nad tym dzieckiem, praw do kontaktów z dzieckiem i alimentów na rzecz dziecka;
- o zmianę warunków umowy o separacji lub rozwodzie;
- o zmianę warunków umowy regulującej sprawowanie opieki i pieczy nad dzieckiem, utrzymywanie kontaktów z dzieckiem lub wypłatę alimentów.

Z mediacji mogą skorzystać również pary, które nie pozostają w związku małżeńskim.

W jaki sposób rozpoczyna się postępowanie mediacyjne i z jakich etapów się ono składa?

Aby móc skorzystać z mediacji, zainteresowana strona musi wnieść do sekretarza sądowego pismo, w którym zwróci się o wyrażenie zgody na wszczęcie postępowania mediacyjnego. W piśmie należy wskazać imiona i nazwiska oraz adresy obydwu stron, a także przynajmniej numer dowodu tożsamości osoby wnoszącej takie pismo. Pismo nie musi być opatrzone podpisem adwokata, aby było ważne. Wspomniane pismo składa się, bez konieczności uiszczenia jakichkolwiek opłat, w sekretariacie Wydziału Rodzinnego Sądu Cywilnego.

Postępowanie mediacyjne można również wszcząć na podstawie powiadomienia, ale z procedury tej korzysta się w przypadku, gdy zainteresowane strony doszły już do porozumienia w odniesieniu do większości kwestii prawnych. Powiadomienie zawiera te same szczegółowe informacje co pismo, z tą różnicą, że strony dołączają również treść umowy sporządzonej przez ich adwokatów lub przez wspólnie wybranego notariusza. Powiadomienie musi zostać podpisane przez obydwie strony oraz przez notariusza wybranego przez strony albo zarówno przez adwokatów stron, jak i przez notariusza wybranego przez strony.

Po złożeniu pisma lub powiadomienia sąd wyznacza jednego z mediatorów figurujących na prowadzonej przez siebie liście. Mediatora mogą również wybrać samodzielnie strony działające w porozumieniu. Mediator wysyła stronom pocztą wezwanie do stawienia się przed sądem w określonym terminie. Sesje mediacji są organizowane w prywatnym pomieszczeniu przy udziale wyłącznie mediatora i stron oraz – jeżeli strony sobie tego zażyczą – również adwokatów stron. Udział adwokatów w postępowaniu mediacyjnym nie jest wymagany.

Mediator przeanalizuje wraz ze stronami możliwość doprowadzenia do pojednania. Jeżeli mediator uzna, że próba uratowania małżeństwa lub związku ma szansę powodzenia, może skierować parę do poradni i zawiesić postępowanie mediacyjne. Jeżeli strony stwierdzą, że nie widzą szans na uratowanie swojego małżeństwa lub związku, mediator postara się wówczas pomóc im w dojściu do porozumienia w kwestiach dotyczących dzieci i majątku.

Jeżeli stronom uda się osiągnąć porozumienie, mediator sporządzi następnie odpowiednią umowę i odczyta jej treść; jeżeli strony będą zadowolone z treści umowy, mediatorłoży taką umowę formalnie w biurze podawczym sądu, tak aby sędzia mógł zapoznać się z jej treścią. Jeżeli sędzia zatwierdzi ugodę, strony będą mogły udać się do notariusza, który opublikuje tę umowę i nada jej charakter pisma urzędowego.

Jeżeli strony nie będą w stanie dojść do porozumienia, postępowanie mediacyjne zostanie zakończone, a strony będą mogły wszcząć postępowanie przed sądem. Termin na wszczęcie postępowania przed Wydziałem Rodzinnym Sądu Cywilnego wynosi dwa miesiące od dnia zakończenia postępowania mediacyjnego. Jeżeli postępowanie nie zostanie wszczęte w wyznaczonym terminie, strony będą zobowiązane do ponownego przeprowadzenia mediacji.

Co dzieje się w przypadku, gdy jedna ze stron zamieszkuje za granicą?

Spór transgraniczny oznacza spór, w przypadku którego co najmniej jedna ze stron ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu na Malcie, zaś druga strona ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w innym państwie członkowskim w dniu, w którym:

strony wyrażą zgodę na udział w mediacji po wystąpieniu sporu;

sąd zarządzi mediację;

powstanie obowiązek przeprowadzenia mediacji zgodnie z prawem krajowym; lub

w sprawach, w których sąd wydał wyrok lub postanowienie, w dniu wydania takiego wyroku lub postanowienia.

W takim przypadku osoba mająca miejsce zamieszkania lub pobytu za granicą musi albo przyjechać na Maltę, albo udzielić swojemu adwokatowi przebywającemu na Malcie pełnomocnictwa do reprezentowania jej w postępowaniu, a następnie przyjechać na Maltę wyłącznie w celu podpisania umowy o separacji. Natomiast jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu na Malcie nie zna miejsca zamieszkania swojego partnera (który np. wyjechał z Malty lub porzucił swojego partnera), osoba ta musi przedstawić w toku mediacji pismo, w którym potwierdzi ten fakt pod przysięgą; w takim przypadku postępowanie mediacyjne zostaje niezwłocznie zamknięte, a dana osoba wytacza powództwo przeciwko kuratorom wyznaczonym przez sąd dla osoby nieobecnej.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.